

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 203/24

Λουξεμβούργο, 19 Δεκεμβρίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-244/24 | [Kaduna] ¹ και C-290/24 | [Abkez] ²

Προσωρινή προστασία για τους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία: κράτος μέλος το οποίο έχει επεκτείνει την προστασία αυτή σε ορισμένες κατηγορίες προσώπων, πέραν των απαιτούμενων από το ενωσιακό δίκαιο, μπορεί να την άρει και πριν από τη λήξη της προσωρινής προστασίας που παρέχεται δυνάμει του ενωσιακού δικαίου

Οι ολλανδικές αρχές είχαν αρχικώς αποφασίσει να επεκτείνουν και σε άλλες κατηγορίες προσώπων, πέραν των προβλεπόμενων από το ενωσιακό δίκαιο, την εφαρμογή του μηχανισμού προσωρινής προστασίας για τους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία. Εν συνεχεία όμως, οι ίδιες εθνικές αρχές αποφάσισαν να ανακαλέσουν το ευεργέτημα της προαιρετικής αυτής προστασίας. Με την απόφασή του, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι, σε παρόμοια περίπτωση, το κράτος μέλος μπορεί, κατ' αρχήν, να άρει την προαιρετική προσωρινή προστασία των ως άνω προσώπων προτού λήξει η προσωρινή προστασία που παρέχεται δυνάμει του ενωσιακού δικαίου. Εντούτοις, δεν είναι δυνατόν να εκδοθεί απόφαση επιστροφής εις βάρος τους ενόσω εξακολουθεί να ισχύει η προαιρετική αυτή προστασία.

Το 2022, κατόπιν της εισβολής των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων στην Ουκρανία, η Ευρωπαϊκή Ένωση θέσπισε έναν μηχανισμό προσωρινής προστασίας για τους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία ³. Ο ευρωπαϊκός αυτός μηχανισμός εφαρμόζεται υποχρεωτικά: i) στους Ουκρανούς υπηκόους, ii) στους ανιθαγενείς και τους υπηκόους άλλων τρίτων χωρών πέραν της Ουκρανίας, οι οποίοι είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, iii) στα μέλη της οικογένειας των προσώπων των δύο πρώτων κατηγοριών και iv) σε όσους ανιθαγενείς και υπηκόους άλλων τρίτων χωρών πέραν της Ουκρανίας διαθέτουν άδεια μόνιμης διαμονής στην Ουκρανία και δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν στη χώρα ή την περιοχή καταγωγής τους υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να επεκτείνουν την προσωρινή προστασία και σε κάθε άλλη κατηγορία προσώπων που έχουν εκτοπιστεί από την Ουκρανία για τους ίδιους λόγους.

Οι ολλανδικές αρχές αναγνώρισαν, σε πρώτο στάδιο, το ευεργέτημα της προσωρινής προστασίας σε όλους τους κατόχους ουκρανικής άδειας διαμονής, ακόμη και προσωρινής. Σε δεύτερο στάδιο όμως, οι αρχές αυτές αποφάσισαν κατόπιν να περιορίσουν την προστασία σε μια πιο στενή κατηγορία προσώπων, ήτοι μόνο στους κατόχους άδειας μόνιμης διαμονής στην Ουκρανία. Πολλά άτομα τα οποία δεν διαθέτουν τέτοια άδεια μόνιμης διαμονής αλλά είχαν ήδη τύχει **προαιρετικής προσωρινής προστασίας** στις Κάτω Χώρες προσέφυγαν ενώπιον των ολλανδικών δικαστηρίων.

Το ολλανδικό Συμβούλιο της Επικρατείας και το πρωτοδικείο Χάγης, με μεταβατική έδρα το Άμστερνταμ, υπέβαλαν στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα ζητώντας να διευκρινιστεί αν, και υπό ποιους όρους, κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να θέσει τέρμα στην προαιρετική προστασία που παρασχέθηκε υπό την ανωτέρω συγκυρία.

Στην απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο μηχανισμός προσωρινής και άμεσης προστασίας, ο οποίος συνιστά έκφανση της αρχής της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής των ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών κατά την υλοποίηση της κοινής πολιτικής ασύλου, έχει έκτακτο χαρακτήρα και πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις μαζικής εισροής εκτοπισθέντων.

Στο πλαίσιο αυτό, κράτος μέλος το οποίο έχει χορηγήσει **προαιρετική προσωρινή προστασία σε μια κατηγορία προσώπων μπορεί, κατ' αρχήν, να την άρει**. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίσουν ποια θα είναι η διάρκεια της προαιρετικής προσωρινής προστασίας την οποία χορηγούν, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αρχίζει πριν από την προσωρινή προστασία που παρέχεται από τα ενωσιακά θεσμικά όργανα και ότι δεν τερματίζεται μετά από αυτήν.

Επιπλέον, το κράτος μέλος οφείλει να χορηγήσει στους δικαιούχους της προαιρετικής προσωρινής προστασίας άδεια διαμονής δυνάμει της οποίας μπορούν να παραμένουν στο έδαφός του εφόσον η εν λόγω προστασία δεν έχει αρθεί.

Επομένως, για όσο χρόνο οι ως άνω δικαιούχοι συνεχίζουν να τυγχάνουν της προαιρετικής προσωρινής προστασίας, διαμένουν νομίμως στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους. Δεν επιτρέπεται, συνεπώς, να εκδοθεί εις βάρος τους απόφαση επιστροφής προτού το κράτος μέλος αυτό θέσει τέρμα στην προαιρετική προσωρινή προστασία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο της αποφάσεως και, εφόσον υπάρχει, της σύνοψής της](#) είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎(+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

² Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

³ [Εκτελεστική απόφαση \(ΕΕ\) 2022/382](#) του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ 2022, L 71, σ. 1).